

GOLDENHARI SÜNDROOM

ORPHA: 141132

Esinemissagedus Euroopas 1:26 000, poisslapsed on veidi enam mõjutatud.

Ülevaade

Goldenhari sündroom mõjutab eelkõige peapiirkonna struktuuride arengut ja avaldub sageli vaid ühel kehapoolel. Väärarengute raskusaste on varieeruv. Täpsed tekkepõhjused ei ole siiani teada.

Tekkepõhjused

Ei ole täpselt teada, arvatakse et tegemist on heterogeense ja multifaktoriaalse haigusega. Sündroomi on seostatud kromosomaalsete ümberkorraldustega ja geeniga *MYT1* (20q13.33), kuid selged ja tõenduspõhised andmeid veel puuduvad.

Kliiniline pilt

Sündroomi avaldumine võib olla väga erineva raskusastmega - võib esineda kerge näo asümmeetria, aga ka üks näopool võib olla normaalselt välja arenemata. Tavaliselt esineb arenguhäire ühel poolel, harva mõlemal poolel. Kõige sagedasem on nii sise- kui väliskõrva väärareng ja sellega seoses ka kuulmisprobleemid. Normaalselt välja arenemata võivad olla ka näoluud, kolju ja lülisammas. Esineb huule- ja suulaelõhet. Sümptomitest võib esineda uneapnoe, hingamis- ja söömisraskused, kõnehäired. Silmas võib esineda healoomulisi kasvajaid (*epibulbar dermoids*), lau väärarengut ja nägemisprobleeme. Vahel võib esineda ka südame, neerude ja kesknärvisüsteemi probleeme, mis tulenevad samuti arenguhäiretest. Vaimset alaarengut on selle sündroomi puhul täheldatud 15% patsientidest. Diagnoos põhineb kliinilistel leidudel. Tavaliselt tehakse piltdiagnostika (röntgen, kompuutertomograafia). Vajadusel südame-, silma- ja kuulmisuuringud.

Pärandumine

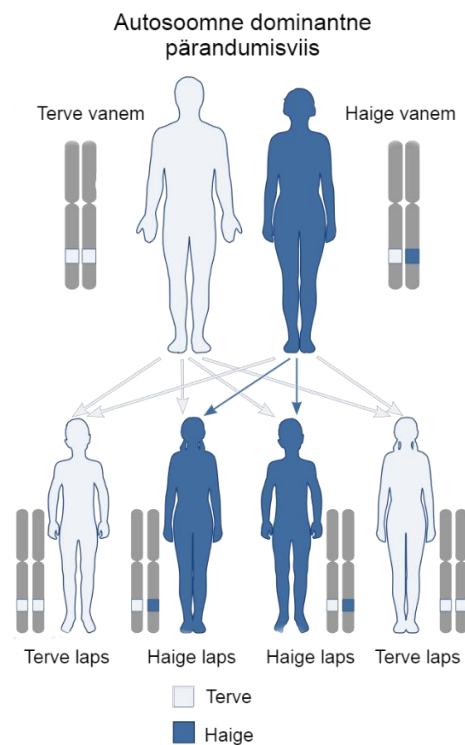
Goldenhari sündroom esineb enamasti sporaadiliselt ehk kumbalgi vanematest sündroomi ei esine, kuid on ka raporteeritud autosoom-dominantset pärandumist osades peredes. Viimasel juhul on 50% tõenäosus iga raseduse korral anda edasi haigus oma tulevasele lapsele. (vt joonis 1.)

Jälgimine ja ravi

Vajaduspõhiselt kirurgiline ravi. Olenevalt arenguhäirete raskusastmest koostatakse kirurgiline raviplaan, kuid tavaliselt ei tehta suuremahulisi lõikusi enne, kui näokolju on kasvamise lõpetanud.

Prognosis

Prognosis sõltub arenguhäirete ulatusest, aga üldiselt on Goldenhari sündroomiga inimestel tavapärane oodatav eluiga.

Joonis 1. Autosoomne dominantne pärandumisviis. Modifitseeritud. Wikimedia Commons, 2023

Kasutatud kirjandus

Orphanet

<https://www.orpha.net/en/disease/detail/141132>

Cleveland Clinic

<https://my.clevelandclinic.org/health/diseases/22808-goldenhar-syndrome>